

๖

การศึกษาพัฒนาการทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies' Instruction Model for Psychomotor Domain) และสอดแทรกคุณธรรมด้านความเพียรของนักศึกษาที่เรียนรายวิชา 864 382 ทักษะดนตรีไทย 2

The study of a development of khluy-peang-or skill through davies' instruction model for psychomotor domain and establishing virtue of the attempt in 863382 thai music skill II

จรัญ กาญจนประดิษฐ์¹
Jarun Kanchanapradit

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีไทย เครื่องมือเอกขลุ่ยเพียงออชั้นปีที่ 2 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies' Instruction Model For Psychomotor Domain) และสอดแทรกคุณธรรมด้าน ความเพียร ในรายวิชา 864 382 ทักษะดนตรีไทย 2 ผลการวิจัยพบว่า

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชา สายดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การใช้รูปแบบการสอน ทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies' Instruction Model For Psychomotor Domain) สามารถพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ 5 ทักษะ คือ การระบายลม การตีนิ้ว การพรมนิ้ว การครั่นลม และการเป่า โหยหวน ได้อยู่ในระดับดี สามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจทักษะย่อยต่างๆ ก่อนที่จะเชื่อมโยงทักษะต่างๆ ที่ใช้ในแต่ละบทเพลงได้ ในการเป่าขลุ่ยประเภทเพลงเดี่ยวจำเป็นที่จะต้องใช้เทคนิคให้ประสานกลมกลืนกัน 3 ส่วน คือ เรื่องนิ้ว เรื่องลมและเรื่องลิ้น ซึ่งล้วนแล้วแต่มีทักษะย่อยต่างๆ มากมายโดยที่ผลจากการเรียนรู้ทักษะการเป่าขลุ่ยอย่างเป็นลำดับขั้นตอนช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำจุดและแยกแยะทักษะต่างๆ เหล่านั้นได้ชัดเจนก็จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะตนเองได้รวดเร็วมากขึ้น

การสอดแทรกความเพียร ในการเรียนทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออจากผลการวิจัย พบว่า ความเพียรที่เกิดขึ้นของผู้เรียนนั้นแสดงออกมาในเชิงคุณภาพได้ อยู่ในระดับดีสามารถใช้ความเพียรของตนเองฝึกทักษะต่างๆ จนสามารถบรรเลงบทเพลงที่กำหนดได้ค่อนข้างสมบูรณ์ แต่ในเชิงปริมาณโดยการกำหนดชั่วโมงฝึกซ้อมด้วยตนเองต่อสัปดาห์นั้นพบว่า ผู้เรียนมีชั่วโมงการฝึกซ้อมอยู่ในระดับน้อย และการกำหนดชั่วโมงฝึกซ้อมนี้สามารถกระตุ้นความรู้สึกให้มีความเพียรได้เพียงน้อยนิด แต่หากกำหนดให้ผู้เรียนได้แสดงผลงานในโอกาสต่างๆ เช่น ประกวดดนตรีหรือคอนเสิร์ต พบว่าสามารถสร้างแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความเพียรในการฝึกซ้อมมากที่สุด

ABSTRACT

The objective of this study is to develop to the skill of second year student in performing Khluay-Peang-Or, Thai classical Music, at Department of Thai classical Music, Faculty of Fine and Applied Arts, Khon Kean University through Davies' Instruction Model for Psychomotor Domain and establishing virtue of Attempt. The study found as follow ;

ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๔

The application of Davies' Instruction Model For Psychomotor Domain enriches the students' Khluy-Peang-Or skills in 5 techniques of Rabay-Lom, Tee-Niew, Prom-Niew, Krun-Lom and Pao- Hoy-Hwun to a good level. The application also assists the students' understanding of basic skills to be able to associate those skills to perform the songs later. In performing Khluy-Peang-Or solo song requires 3 master skills, those are fingers, blowing and tongue, which greatly consist of details. The result of studying those details in order helps the students to remember clearly and able to distinguish those specific skills better. As well as, the ability to associate those skills and their relation is developed. Thus, the skill development of students is in a good level

In collaborating the attempt in the study of Khluy-Peang-Or skills development, the research found that the students with attempt attitude are positive. The students' behavior in attempt is in good level. Although, in quantitative manner of rehearsing hours, which students are selves-planners of their own rehearsing times, found that the students have an actual rehearsing hours per week in a low level. Therefore, fix schedule of rehearsing has put a pressure condition to the students, which causes the stress and boredom of rehearsal. Although, rehearsing with a clear purpose of performing such as for competition or concert, the students are a lot more active in rehearsal they are also motivated to be assiduous in rehearsing, thus, the students are developed their skills continuously

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัฒนธรรมการเรียนดนตรีไทยแต่อดีตเป็นวัฒนธรรมการถ่ายทอดแบบมุขปาฐะซึ่งต้องอาศัยความใกล้ชิดระหว่างครูและศิษย์รวมทั้งการสั่งสมประสบการณ์ในการแสดงผลงานของนักดนตรีเพื่อพัฒนาฝีมือของตนเอง ต่อมาเมื่อด้านดนตรีไทยได้เข้าสู่ระบบการศึกษาของชาติจึงทำให้องค์ความรู้ทางวิชาชีพนั้นแพร่หลายและมีความก้าวหน้าทางวิชาการขึ้นเป็นลำดับ การเรียนการสอนด้านทักษะ เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลในปัจจุบันได้มีการปรับและประยุกต์ใช้กระบวนการเรียนการสอนรูปแบบต่างๆ ตามหลักวิชาการการศึกษามากขึ้น แสดงให้เห็นถึงการเติบโตและพัฒนาระบบการศึกษาดนตรีไทยที่มีการต่อยอดองค์ความรู้โดยไม่มีที่สิ้นสุด

การเรียนการสอนปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย ผู้สอนจะต้องเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียนแล้ว ผู้เรียนเองจำเป็นต้องมีความเพียรพยายามในการฝึกฝนด้วยตนเองอยู่เสมอเพื่อจะได้เพิ่มพูนประสบการณ์ให้มีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติทักษะต่างๆ ได้ตามศักยภาพของตนเองและพร้อมที่จะพัฒนาต่อไปได้

ขลุ่ยเพียงออ เป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่งที่มีทักษะเฉพาะในการเป่า เช่น การเป่าเสียงควง การพรมนิ้ว เป่าเสียงโยยหวาน เสียงครั่นลม และการระบายลม เป็นต้น ซึ่งทักษะดังกล่าวนี้ หากผู้สอนสามารถแยกเป็นทักษะย่อยสำหรับฝึกในแต่ละทักษะให้ถูกต้องทุกวิธีการแล้ว จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงทักษะต่างๆ ในการบรรเลงแต่ละบทเพลงได้ถูกต้องและสมบูรณ์มากขึ้น

รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies' Instructional Model for Psychomotor Domain) เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติโดยตรง และมีการแบ่งแนวทางการสอนเป็น วิธีการ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1) ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นที่ 2) ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่ 3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่ 4) ขั้นให้เทคนิควิธีการ ขั้นที่ 5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า เป็นวิธีการสอนทักษะที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับวิธีการเรียนการสอนทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยมีความตระหนักถึงการพัฒนาทักษะรายบุคคลของผู้เรียนเป่าขลุ่ยเพียงอออย่างต่อเนื่อง และพบว่าหากมีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะตนเองได้เต็มตามศักยภาพตามลำดับรวมทั้งพยายามปลูกฝังความเพียรให้กับผู้เรียนรู้จักรับผิดชอบตนเองจนเกิดเป็นนิสัยเพื่อผู้เรียนจะได้พัฒนาตนเองต่อไป

การด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้ประยุกต์ใช้หลักการสอนจากสองแนวความคิด คือ การเรียนการสอนระบบชุมชนของชาวไทยกับวิธีการเรียนสอนจากแนวคิดของนักการศึกษาตะวันตกมาจัดการเรียนการสอนโดยนำรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies' Instructional Model for Psychomotor Domain) และสอดแทรกคุณธรรมด้านความเพียรมาพัฒนาการเรียนการสอน ในรายวิชา 864 382 ทักษะดนตรีไทย 2 เพื่อพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของผู้เรียนให้สามารถปฏิบัติกลวิธีการเป่าขลุ่ยในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies' Instructional Model for Psychomotor Domain) และสอดแทรกคุณธรรม ด้านความเพียรมาพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชา 864 382 ทักษะดนตรีไทย 2

2. เพื่อสอดแทรกคุณธรรมด้านความเพียรในการเรียนทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้เรียนมีทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออได้ดีขึ้นภายหลังการสอนแบบทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies' Instructional Model for Psychomotor Domain)
2. ผู้เรียนสามารถใช้หลักธรรมด้านความเพียรในการพัฒนาตนเองได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ดำเนินการวิจัยในรายวิชา 864 382 ทักษะดนตรีไทย 2 สำหรับผู้เรียนเครื่องดนตรีประเภทขลุ่ยเพียงออ
2. ดำเนินการวิจัยเฉพาะหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง พื้นฐานการเป่าเพลงเดี่ยว
3. เพลงประจำหน่วยการเรียนรู้สำหรับทำวิจัย คือ เพลงขึ้นพลับพลา สองชั้น เพลงบังใบ สองชั้น และเพลงลมพัดชายเขา สองชั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาเก็บข้อมูล เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา คือ เทอมปลายของ ปีการศึกษา 2553
2. บทเพลงที่ทำวิจัย 3 เพลง คือ ขึ้นพลับพลา สองชั้น บังใบ สองชั้น และลมพัดชายเขา สองชั้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

ขลุ่ยเพียงออ หมายถึง ขลุ่ยชนิดหนึ่ง เป็นขลุ่ยขนาดกลางยาวประมาณ 45 เซนติเมตร กว้างประมาณ 2.5 เซนติเมตร ระดับเสียงต่ำสุด คือ โด ของไทย (อนุลอม เท่ากับเสียง Bb ของเปียโน) ใช้เป็นหลักเทียบเสียงในวงเครื่องสาย ถ้าเล่นวงมโหรีแล้วขลุ่ยเพียงออต้องมีเสียงได้ระดับเดียวกับลูกฆ้องวงใหญ่ ลูกที่ 10 เรียกว่า ลูกเพียงออ

ความเพียร หมายถึง ความขยันฝึกซ้อมทักษะทางการเป่าขลุ่ยอย่างต่อเนื่องจนสามารถพัฒนาทักษะของตนเองได้ตามเป้าหมายสูง

ทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ หมายถึง กลวิธีการเป่าขลุ่ยแบบต่างๆ เช่น เสียงควง พรหมนิว โหยหวน ครั้นลม ระบายลม

รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส หมายถึง การสอนโดยแยก

ทักษะย่อยๆ ที่ใช้ในการเป่าขลุ่ยเพียงออ แล้วเชื่อมโยงทักษะต่างๆ ในบทเพลง ด้วยวิธีการ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1) ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นที่ 2) ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่ 3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่ 4) ขั้นให้เทคนิควิธีการ ขั้นที่ 5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยด้วยเทคนิคต่างๆ สำหรับเพลงเดี่ยวขั้นพื้นฐานได้
2. ผู้เรียนมีความเพียรในการพัฒนาทักษะของตนเองรวมถึงเห็นความสำคัญของความเพียร
3. คณาจารย์สาขาวิชาดนตรีไทย สายวิชาดุริยางคศิลป์ สามารถนำวิธีดำเนินงานหรือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้มาเป็นแนวทางสำหรับปรับใช้กับรายวิชาอื่นๆ ในกรณีที่มีความจำเป็นได้

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้รวบรวมทฤษฎีหลักการและผลงานวิจัยโดยมีหัวข้อสำคัญตามลำดับดังนี้ วิธีการสอนเป่าขลุ่ยเพียงออ รูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นสากล ทักษะปฏิบัติของเดวิส วิธีการสอนสอดแทรกคุณธรรมและความเพียร

วิธีการสอนเป่าขลุ่ยเพียงออ

รังสี เกษมสุข (2535 : 27-33) ได้สรุปแนวทางการสอนเป่าขลุ่ยไทยจากประสบการณ์ การเรียนที่ได้รับถ่ายทอดมาจากครูเกลี้ยง ศิริโกศา ซึ่งเป็นลูกศิษย์คนหนึ่งของครูเทียบ คงลายทอง เป็นขั้นตอน ดังนี้ คือ

ขั้นแรก วิเคราะห์ความสนใจของผู้เรียนว่าใครมีความตั้งใจจริงแค่ไหนไม่เกณฑั้งบังคับ ให้เรียนทุกคน

ขั้นที่สอง เปิดโอกาสให้เลือกตามความสนใจเมื่อผู้เริ่มเรียน ใครสนใจจริงก็สอนเป็นกิจกรรมนอกเวลา

ขั้นที่สาม สาธิตการเป่าขลุ่ยโดยเลือกเพลงสาธิตให้เหมาะกับวัยและครูก็เริ่มปลูกฝังวัฒนธรรมการไหว้ครูดนตรีและฝึกเป่าเพลงง่ายๆ เช่น เพลงลาวเจริญศรี เพลงลาวครวญ เป็นต้น และครูจะร่วมเล่นด้วยกันซึ่งจะให้เรียนและฝึกฝนเพลงที่ไม่ยากเกินไปสามารถปฏิบัติได้และเรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน

ขั้นที่สี่ ครูจะพาไปเข้าสังคมดนตรีในกิจกรรมนอกโรงเรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุก ภูมิใจ รู้สึกอยากเล่น ขึ้นชม และเชื่อมั่นและมีความเคารพศรัทธาในตัวครู

ขั้นที่ห้า ครูเริ่มสอนหลักการจริงจึงเริ่มตั้งแต่หลักการเรียนแบบแล้วปฏิบัติตาม โดยเคร่งครัด ครูจะเน้นระเบียบวินัยมากครูวางขั้นตอนจากง่ายไปหายาก เช่น การบังคับลม การหายใจ การใช้นิ้วเป็นขั้นตอน (มี- ซอล - ลา) และค่อยๆ สอนซับซ้อนมากขึ้น (เร-ฟา-ที-โด)

ขั้นที่หก ฝึกทักษะในแต่ละขั้นตอนให้ถูกต้องชัดเจนแล้วตรวจสอบความแน่ใจ ตามขั้นที่ 1 จากนั้นจึงผ่านมาขั้น ที่ 2 ขั้นที่ 3-4-5

ขั้นที่เจ็ด การเรียนรู้กลเม็ด คือสิ่งที่พลิกแพลงให้การเป่าขลุ่ยไพเราะ แปรเปลี่ยนอารมณ์ จากหลักการไปสู่สร้างสรรค์ เรียนรู้กลเม็ดการใช้นิ้วเล่นพลิกแพลง การใช้ลมผ่อนสั้นผ่อนยาวทั้งลม ที่เรียบตรงนุ่มนวลและแหบสูง จนสามารถบังคับให้ลมและนิ้วสัมพันธ์กันได้ถูกต้อง

ขั้นที่แปด การเรียนรู้หลักการระบายลม เมื่อครูเห็นว่าเป่าได้ดีแล้วครูจะฝึกให้มีกลเม็ด ในการระบายลม สามารถเป่าขลุ่ยให้มีเสียงต่อเนื่องไม่ขาดสายและสามารถหายใจได้ปกติ โดยไม่ขาดเสียงนับว่าเป็นวิทยาทานที่ล้ำลึก

ขั้นที่เก้า เมื่อความสามารถของผู้เรียนเป็นรูปธรรม การเรียนรู้คือ เป่าเป็นแล้ว ครูก็จะไปออกงาน คือ ร่วมกิจกรรมในสังคมดนตรีจริงๆ และเป็นกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ขั้นตอนนี้ มีปัญหาตัวแปรสิ่งใหม่ๆ แผลงเข้ามาทำให้สิ่งที่

เรียนมาตามขั้นตอนเกิดไขว่ไขว่ สับสน ผู้เรียนจะต้องปรับตัว ประการแรกประหม่า ประการที่สองความมั่นใจในการแสดงออก ประการที่สามความกล้าแสดงออกในสิ่งที่เรียนไปแล้ว ประการที่สี่ความสามารถหรือความแม่นยำในหลักการบังคับเสียง และจังหวะในเพลงที่บรรเลง แรกๆ ก็จะถูกบ้างผิดบ้างรู้จักปรับไปในตัวจนถูกต้อง ประการที่ห้า ความสามารถในการแก้ปัญหา ครูให้ผู้เรียนแก้ปัญหาด้วยตัวเองโดยไม่แนะนำทำอะไรทั้งสิ้นขณะที่ออกงานกิจกรรม ประการที่หกสุขภาพพลานามัยต้องมีความแข็งแรงเล่นได้อึดทน ตลอดดอดฝั่ง

ขั้นที่สิบ เมื่อจบขั้นที่เก้าแล้วครูจะพาลกลับสำนักเพื่อสัมมนาปัญหาของแต่ละบุคคล แล้วครูจะตั้งคำถามนำเพื่อให้ตอบว่าสิ่งที่เรียนไปแล้วสามารถแสดงการเป่าขลุ่ยได้ถูกต้อง เปรียบเทียบกับความสามารถที่ออกงานแสดงว่าแตกต่างกันอย่างไร ผู้เรียนเกิดความสับสนซึ่งครูจึงใจสร้างขั้นเพื่อให้ผู้เรียนอยากรู้คำตอบโดยค้นหาด้วยตนเองว่าเหตุไรจึงเป็นเช่นนั้น

ขั้นที่สิบเอ็ด ครูสรุปลำดับขั้นเหตุการณ์ต่างๆ ถึงความแตกต่างระหว่างภาคปฏิบัติจากทฤษฎีกับการนำไปใช้ในชีวิตจริงแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งความแตกต่างครูจะกระตุ้นให้คิดว่า จุดประสงค์หลักของการเรียนดนตรีจะต้องแสดงออกจะแสดงออกดีไม่ดีขึ้นอยู่กับความพร้อม ในด้านต่างๆ เช่น อันดับแรกความมั่นใจ อันดับสองการกล้าแสดงออก สามารถวิเคราะห์แยกแยะ ขจัดสิ่งที่ไม่ถูกต้องออก ผู้เรียนรู้จักปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นอยู่เสมอและเน้นว่าประสบการณ์ตนเอง ก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องเรียนรู้และทำได้

ขั้นที่สิบสอง จากนั้นครูจะให้ย้อนกลับไปทบทวนสิ่งที่สอนมาแล้วให้ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันครูก็แสดงให้ดูเป็นตัวอย่างโดยเล่นร่วมกับผู้เรียนเหมือนสังคมนาตรียานอกและพาไปร่วมกิจกรรมในสังคมนาตรีย่อยครั้งในขณะเดียวกันก็สอนเพิ่มเติมมากขึ้นตามลำดับขั้น สามารถเรียนรู้ได้ดีและออกไปหาประสบการณ์ด้วยตนเองได้

ในเรื่องเดียวกัน รังสี เกษมสุข(2535) ยังได้สรุปหลักการการสอนขลุ่ยของครูเทียบ คงลายทอง โดยมีหลักการสรุปดังนี้ 1) ทดสอบพื้นฐาน สังเกตแววไหวพริบของผู้เรียน

- 2) เริ่มฝึกบรรเลงเพลงเดี่ยวเพื่อเน้นความลุ่มลึกของท่วงทำนองและกลวิธีต่างๆ
 3) สอดแทรกกลเม็ดเด็ดพรายหรือลูกเล่น 4) ฝึกสมาธิของการบรรเลงควบคุมใจ นิ้ว ลม ให้สัมพันธ์กันอย่างแน่นสนิท 5) ฝึกการเป่าสร้างสรรค์สามารถทำลู่เสียงต่างๆ แปรเปลี่ยนอารมณ์ ที่ลุ่มลึก 6) ฝึกให้เป่าลู่ดีเป็นนิสัย

นอกจากนี้ รังสี เกษมสุข (2535 : 32-33) ได้สรุปธรรมชาติของการเรียนรู้ของการเป่าลู่ ต่างระดับกันไป เป็น ระดับต้น ระดับกลางและระดับสูง คือ

ระดับต้น คือ การเรียนรู้ระดับสัญญา หมายถึง ผู้เรียนเป่าลู่ สามารถเป่าได้ เป่าเป็น เป็นการเรียนรู้พื้นฐานทั่วไป

ระดับกลาง คือ การเรียนรู้ระดับทฤษฎี คือ มีจิตใจ ยึดมั่น ผูกพันกับการเป่าลู่มีความรู้รอบหลัก รู้ทฤษฎีต่างๆ ตามภาษาโรงเรียนเรียกว่าเรียนจบหลักสูตรสามารถเป่าลู่ได้ เรียกว่า **เป่าเก่ง**

ระดับสูง คือ การเรียนรู้ระดับญาณ คือ เรียนรู้ หยั่งเห็นชัดแจ้ง (Insight) ซึ่งเกิดจากการฝึกฝนจิตใจเป็นความรู้ภายใน (ใจ) สามารถเป่าลู่ได้เหนือชั้นปกติ เรียกว่า **เป่าดี**

รูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นสากล

รูปแบบ หมายถึง รูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรมที่บุคคลแสดงออกมาในลักษณะหนึ่ง ซึ่งเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบความรู้ความเข้าใจจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ 1) รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนาย (prediction) ผลที่ตามมาซึ่งสามารถพิสูจน์ทดสอบได้ กล่าวคือสามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อไปพิสูจน์ทดสอบได้ 2) โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relationship) ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์นั้นได้ 3) รูปแบบจะต้องสามารถช่วยจินตนาการ (imagination) ความคิดรวบยอด (concept) และความสัมพันธ์ (interrelations) รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้ 4) รูปแบบควรจะประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (structural relationships) มากกว่า ความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (associative relationships) (ทัศนา แชนนีอ้างใน Keeves.1997 : 386-387)

รูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นสากลมีหลากหลายรูปแบบ ทศนา แหมมณี กล่าวถึงทฤษฎี ที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่ามีประสิทธิภาพและมีผู้นิยมนำไปใช้ในการเรียน การสอนซึ่งได้จัดกลุ่มได้ 5 กลุ่ม ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (cognitive domain)
2. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (affective domain)
3. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (psycho-motor domain)
4. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ (process skills)
5. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ (integration)

รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (psycho-motor domain)

รูปแบบการเรียนการสอนในกลุ่มนี้เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ในด้านการปฏิบัติ การกระทำหรือการแสดงออกต่างๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการวิธีการที่แตกต่าง เป็นรูปแบบที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนากทางด้านทักษะ

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies' Instructional Model for Psychomotor Domain)

เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่างๆ กล่าวคือ เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนในด้านนี้มีรูปแบบที่ยอมรับกันทั่วไปในวงการการศึกษา คือ รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) รูปแบบ

การเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow) และรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) (ทีศนา แซมณี, 2551 : 243-244)

ทฤษฎี หลักการ แนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

เดวิส (1971 : 50-56) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อยๆ จำนวนมากการฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อยๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ด้วยดีและรวดเร็ว

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบนี้มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะ ที่ประกอบด้วยทักษะย่อยจำนวนมาก

กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์

ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติทักษะได้อย่างดี มีประสิทธิภาพ

การสอนสอดแทรกคุณธรรมและความเพียร

คุณธรรม หมายถึง ธรรมที่ดั่งาม ถูกแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า Moral เทียบเคียงเท่ากับ ผู้มีศีลห้า จำง่าย ๆ คือ ความมีจิตปกติ สงบ ร่มเย็น ไม่ฟุ้งเฟ้อตามปัจจัยที่รับกระทบจนเกินพอดี

จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่ใช้ดำเนินชีวิตอันประเสริฐถูกแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า Ethic เป็นคำที่มาจากปรัชญาตะวันตก หมายถึง จรรยาบรรณในการครองอาชีพที่ดั่งาม จำง่าย ๆ คือ การทำหน้าที่ให้ถูกต้องหน้าที่ไม่เห็นแก่

สินจ้างอาโมิสตามกระแสนของสังคม พุทธศาสนาเชื่อว่าคุณธรรมแท้เป็นสัจธรรมและเชื่อว่าการได้ร่างกายมนุษย์เหตุมีคุณธรรมของความเป็นมนุษย์รู้จักกันในนามว่า ศิลหำ การสมำทำนศิลหำไม่ใช่เรื่องทีใครควรโต้แย้งเพรำะเป็นสัจธรรมทีผู้รักษาศิลหำจะได้รับ สวัสดิภำพโดยส่วนตนและโดยส่วนสังคมโดยอำนำจของศิล ในทุกยุคสมัย ผู้จะเชื่อมั่นในอำนำจของศิลและธรรมจะมีระดับต่งกันหลักของพุทธธรรมแบ่งศรฐธำของคณเป็น 4 เหล่ำ ดังสังเขปต่อไปนี 1) พวกทีมีปัญญำเจือในศรฐธำสูงยิ่ง 2) พวกทีต้องเข้าร่วมในเหตุกรณ์ 3) พวกทีต้องอำศัยกัลยำนมิตรอยู่ใกล้ชิด 4) พวกทีพระพุทเจ้าแนะนำให้ปล่อยวำง กล่าวโดยสรุปร จะเป็นการสอนสอดแทรกคุณธรรมในชั้นเรียนธรรมดำจะมีกลวิธีเหมือนกันไม่ได้แม้โดยหลักการเดียวกันก็ตม (ไพเราะ ทิพยทัศน์. 2547)

คุณธรรมความเพียร

คุณธรรมด้านความเพียรเป็นสิ่งสำคัญต่อ การศึกษาที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ ดังพระบรมราโชวาท ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่พระราชทาน แก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ณ วิทยาเขตสงขลา วันที่ 25 กันยายน 2521 ว่า

“...ค้ำวำเพียรและค้ำวำอดทนเป็นคุณสมบัติหรือคุณธรรมทีจะต้องปฏิบัติ โดยเฉพาะผู้ที่กำลังศึกษาเพื่อกำการศึกษาเพรำะวำการศึกษานี้ หมายความว่าเรียนการหำความรู้ของผู้ทีศึกษา ก็เป็นสิ่งที่ย่ำกล่ำบำก จึงต้องมีความเพียรความอดทน ... เรำเป็นคน เรำเป็นนักศึกษำหรือนักเรียน หรือแม้จะไม่ใช่ นักเรียนนักศึกษำก็เรียนอยู่เสมอ ศึกษาอยู่เสมอ ... คณเรำเรำมีปัญญำ ควรจะมีปัญญำ หมายความว่ามีความเข้ำใจ เข้ำใจด้วยเหตุผลได้ รู้จักใช้เหตุผล รู้จักเลือกสิ่งทีดีทีงำม รู้วำอันนีดี อันนีไม่ดี ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง...”

โดยสรุปหลักคำสอน คือ ผู้ทีกำลังศึกษาต้องมีความเพียรและอดทน และมีปัญญำและเหตุผล รู้จักวำอะไรดี อะไรไม่ดี (<http://www.mfa.go.th>.)

ในพจนำนุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ได้ให้ควำมหมำยของค้ำวำ “เพียร” ไว้วำ น.ควำมบำกบั่น ควำมกล่ำแข็ง.พยายามจนกวำจะสำเร็จ (ส.วีริยะ ป.วิริยะ)

และอธิบายความหมายของ คำว่า “วิริยะ” หมายถึง ความเพียร ความบากบั่น ความกล้า วิริยภาพก็ใช้ (ป.ส.วิริย)

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลฯ ทั้งด้านเอกสารและงานวิจัยรวมถึงบทเพลงต่างๆ ที่ใช้ใน รายวิชา ดังรายละเอียดดังนี้ 1) วิธีสอนการเป่าขลุ่ยไทย เป็นการศึกษาหลักการการ สอนเป่าขลุ่ยของสำนักครูเทียบ คงลายทอง 2) วิธีการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการศึกษารวบรวมหลักการทฤษฎีทางการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (SCL) โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies' Instruction Model For Psychomotor Domain) มาปรับใช้กับวิธีการสอนทักษะดนตรีไทยของสำนักครู เทียบ คงลายทอง 3) การสอดแทรกคุณธรรมในชั้นเรียน เป็นการนำหลักธรรมด้าน ความเพียรมาสอดแทรกคุณธรรมในชั้นเรียนเพื่อนำมาเป็นสิ่งช่วยปลูกฝังคุณธรรมให้ กับผู้เรียนเล็งเห็นคุณค่าและประโยชน์ ในการพัฒนาทักษะจนสามารถบรรเลงเพลง ได้อย่างสมบูรณ์ 4) การสอนทักษะขลุ่ยเพียงออในหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พื้นฐานการ เป่าเพลงเดี่ยว 2 กลุ่ม คือ เพลงท่อนเดียวและเพลงสองท่อน ได้แก่ เพลงขึ้นพลับพลา (ทางโอด) เพลงบังใบ (โอด-พัน) เพลงลมพัดชายเขา (โอด-พัน)

ประชากร เป็นนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีไทยเครื่องมืองเอกขลุ่ยเพียงออชั้นปี ที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาสาขาวิชาดนตรีไทยเครื่องมืองเอกขลุ่ยเพียงออ ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น โดยการเลือก แบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 2 คน

ระยะเวลาในการศึกษา ศึกษาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง พื้นฐานการ เป่าเพลงเดี่ยว จำนวน 3 แผน 8 สัปดาห์ ตามปฏิทินดำเนินการดังนี้

ตารางที่ 1 ปฏิทินการจัดแผนการเรียนรู้ ตามหน่วยการเรียนรู้ โดยการใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies’ Instruction Model For Psychomotor Domain) ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 5

หน่วย	ระยะเวลา	หน่วยการเรียนรู้	เพลง	สอดแทรกคุณธรรม	หมายเหตุ
1	3 สัปดาห์	เพลงไหมโรง	ไหมโรงมหาราช ไหมโรงไอยเรศ		
2	2 สัปดาห์	เพลงดำเนิน ท่านอง	กล่อมনারี เถา พม่าเห่ เถา		
3	2 สัปดาห์	เพลงบังคับ ทาง	แขกกลิต เถา โสมส่องแสง เถา		
4	1 สัปดาห์	เพลงลา	ปลาทอง เถา		
5	8 สัปดาห์	พื้นฐาน การเป่าเพลง เดี่ยว	ขึ้นพลับพลา สองชั้น บังใบ สองชั้น ลมพัดชายเขา สองชั้น	ความเพียร	- ระบายลม - ตีนิ้ว - พรมนิ้ว - ครั่นลม - โหย-หวน

หมายเหตุ นักศึกษาจะต้องเรียนเพลงตามลำดับที่กำหนดให้จนครบทุกเพลง หากไม่ผ่านในหน่วยใดก็ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมต่อไปได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการสอน เป็นแผนการสอนที่พัฒนาขึ้นโดยรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส มีรูปแบบการสอน 5 ขั้นดังนี้ ขั้นที่ 1 สาธิตทักษะ ขั้นที่ 2 สาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่ 3 ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีแบบอย่าง ขั้นที่ 4 ให้เทคนิคและวิธีการขั้นที่ 5 เชื่อมโยงทักษะย่อย

แบบประเมินทักษะย่อย แบบประเมินทักษะ เป็นการทดสอบทักษะการเป่าขลุ่ยเทคนิคต่างๆ ของผู้เรียนดังนี้ การระบายลม การตีนิ้ว การพรมนิ้ว การครั่นลม การเป่าโหย-หวน ทั้งนี้แบบทดสอบทักษะจะใช้ทดสอบใน 3 ระยะคือ ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน

แบบประเมินด้านความเพียร เป็นแบบประเมินคุณธรรมด้านความเพียร แต่ละบุคคล 2 ประเด็น คือ 1) ความรู้สึทางคุณธรรม จากแบบวัดเจตคติเรื่องความเพียรที่สร้างขึ้น และ 2) พฤติกรรมการแสดงออกทางคุณธรรม 2 ด้าน คือ เชิงปริมาณ จากสมุดบันทึกจำนวนชั่วโมงฝึกซ้อมด้วยตนเองนอกเวลาเรียน และ เชิงคุณภาพการแสดงผลงานในการสอบปลายภาค เพลงลมพัดชายเขา สองชั้น

แบบประเมินการแสดงผลงานการเป่าเพลงเดี่ยว เป็นการทดสอบทักษะการเป่าขลุ่ยโดยกำหนดให้ผู้เรียนทดสอบ 1 เพลง คือ เพลงลมพัดชายเขา สองชั้น ตามเกณฑ์ดังนี้ บุคลิกภาพ ความแม่นยำของจังหวะและทำนอง คุณภาพเสียงและรสมือ ควบคุมเสียงหนัก-เบา ความไพเราะเหมาะสมกับทำนองเพลงการควบคุมแนวการบรรเลง (ช้า-เร็ว ต่อเนื่องเหมาะสม กลมกลืน)

เพลงลมพัดชายเขา สองชั้น (ทำนองหลัก)

ท่อน 1

---ม	-ซซซ	--ล	-ซซซ	-ม่-ริ	-ดํ-ท	-ล-ท	-ดํ-ริ
---ท	-ท-ท	-ม่-ริ	-ท-ล	---ฟ	-ม-ฟ	-ล-ฟ	-ม-ร
---ด	-รรร	---ม	-รรร	-ม่-ริ	-ดํ-ท	-ล-ท	-ดํ-ริ
---ท	-ท-ท	-ม่-ริ	-ท-ล	-ร-ซ	-ล-ท	-ริ-ท	-ล-ซ

ท่อน 2

---ม	-ซซซ	--ล	-ซซซ	-ท-ล	-ซ-ม	-ร-ม	-ซ-ล
-ทริล	ทลซม	-ร-ม	-ซ-ล	-ริ-ท	-ล-ซ	---ล	---ท
-ซลท	-ริ-ม่	-ซ-ม่	-ริ-ท	-ท-ล	-ซ-ม	-ร-ม	-ซ-ล
-ทริล	ทลซม	-ร-ม	-ซ-ล	---ล	---ท	---ริ	---ม่

เพลงลมพัดชายเขา สองชั้น (โอด-พัน)

ท่อน 1 (โอด)

				-ซึ่ม-ริ	-ดื-ตดื- มืรืดื-ซ	-ทลชลท	-ดื-ริ
				-		-สะบัด ลง-ชั้น	-ครื้น-
				กระทบ-			
----	-“ริ”-ท	---ริ	-“ริ”-ล	---ร	-มร-มฟ	-ล“ล”-ฟ	-ม-ร
	-ควง-		-ควง-		ทวน-ไทย	-ควง-	-ครื้น-
---	-รด-ร	-รฟ-ม-	ฟ- ม-ร	---มซ	-ซฟ-ซ-ลท	-ดื-ท	-ดื-ริ
		-ไทย-	-ครื้น-	-ไทย		-ครื้น	
----	-“ริ”-ท	-ลชลท	-ริ-มริ- “ริ”- ล	-ร-มซ	---ลท	-ริ-ท	-ล-ซ
	-ควง-	-สะบัด		-ไทย	-กระทบ		

(พัน)

ลชมรม	ชลชช	ทลชม	ชมลช	ซึ่มซึริ	มืรืดืซ	รชลท	ลทดืริ
ทลทท	ทริทท	ลทริมิ	ริตืทล	ฟมลร	มฟมฟ	ลทลฟ	ลฟมร
ชลทช	ลทดืล	ทดืริท	ดืริมิริ	ซึ่มริตื	มืรืดืท	ลชลท	ลทดืริ
ทลทท	ทริทท	มืริซึมิ	ริท-ล	-ร-ซ	-ล-ท	-ริ-ท	-ล-ซ

ท่อน 2 (โอด)

---	---ซ	---ล	-ซชชช	-ริท-ล	-ซ-ล-ชม	รด-รม	-ซ-ม-ชล
				-กระทบ-	-ดืริวิ-		-ครื้น-
					ทวน		กระทบ
-“ล”-ซ	-ล-ชล-ชม	-ร-ม	-ซ-ล	-“ล”-ล	-ท-ลท-ลช	---ริล	-ทล-ซ-ลท
-ควง-				-ควง-		-กระทบ-	
-ชลท	-ริ-ท-ริมิ	---ซึมิ	-ริ-มิ-ริท	---ซ	-ล-ซ-ล-ชม	-ล-ม	-ซ-ม-ชล
		-ไทย-	-ครื้น-	-ไทย		-ครื้น	
---	-ฟช-ลช-ม	-ร-ม	-ซ-ม-ชล	---ล	---ท	-มิ-ท	-ริ-มิ
	-ควง-		-กระทบ				

(พื้น)

--รม	ชลชม	ชมรม	ชลชม	ลทรีล	ทชลม	ชมรม	ลชลท
ทรมี่	ทลชม	ชลทช	ลชลท	มรีชม	ร้ทลช	รมลช	ทลร้ท
ชทลท	ม้ทรมี่	ร้ทรมี่	ทลร้ท	ชลทรี	ทลชม	รมชม	ลมชล
ทททรี	ทลชม	ชลทช	ลท-ล	---ล	---ท	---ร้	---ม

ซีดีบันทึกผลงาน พร้อมแฟ้มสะสมโน้ตเพลง ผู้เรียนต้องจดบันทึกการฝึกซ้อมส่วนตัวรวมถึงบันทึกผลงานเสียงของตนเอง ในช่วงทดสอบทั้ง 3 ระยะ เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมชั้นฟังเพื่อให้ผู้เรียนประเมินและวิเคราะห์ตนเอง รวมทั้งรู้จักวิพากษ์ผู้อื่นในประเด็นต่างๆ จากการฟังผลงานของตนเองย้อนหลัง เป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนทราบจุดดีจุดบกพร่องของตนเองโดยมีอาจารย์ผู้สอนร่วมประเมินและวิพากษ์อย่างใกล้ชิด ซึ่งกิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมเสริมทักษะด้านการฟังและการวิเคราะห์รู้จักประเมินตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์เชิงคุณภาพแล้วนำเสนอ ดังนี้

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ย จากคะแนนที่ได้ทำกิจกรรมต่างๆ โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

2. แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบดูค่าคะแนนต่างๆ ในการเรียนทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ 5 ทักษะ คือ การระบายลม การตีนิ้ว การพรมนิ้ว การเป่าครั้นลม การเป่าโหย-หวน

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ส่วนที่ 1 ผลสรุปพัฒนาการด้านทักษะ

เพลง	การระบายลม		การตีนิ้ว		การพรมนิ้ว		การเป่าครั้นลม		การเป่าโหย-หวน		โดยรวม	
	$\bar{x}$	ร้อยละ	$\bar{x}$	ร้อยละ	$\bar{x}$	ร้อยละ	$\bar{x}$	ร้อยละ	$\bar{x}$	ร้อยละ	$\bar{x}$	ร้อยละ
ผู้เรียนคนที่ 1	2.83	94.43	2.5	83.33	2.2	72.21	2.7	88.89	3	100	2.63	87.77
ผู้เรียนคนที่ 2	2.00	66.66	2.17	72.22	2.33	77.75	1.83	61.11	2.17	72.22	2.03	70.00

เกณฑ์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและคะแนนร้อยละ

$$80 - 100 = \text{ดีมาก} / 60 - 79 = \text{ดี} / \text{ต่ำกว่า 60} = \text{ต้องปรับปรุง}$$

จากตารางสรุประดับพัฒนาการระหว่างเรียนและหลังเรียน จำแนกตามรายบุคคลและตามทักษะโดยการสอบเพลงขึ้นพลับพลา สองชั้น เพลงบังใบ สองชั้น และเพลงลมพัดชายเขา สองชั้นพบว่าผู้เรียนคนที่ 1 มีลำดับคะแนนทักษะต่างๆ 5 ด้าน ดังนี้

คะแนนสูงสุด คือ ด้านการเป่าโหย-หวน(100%) รองลงมา คือ ด้านการระบายลม (94.43%) การเป่าครั้นลม (88.89%) การตีนิ้ว (83.33%) และอันดับสุดท้าย คือ การพรมนิ้ว (72.21%) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีโดยมีภาพรวมด้านพัฒนาการในการเรียนมีระดับพัฒนาการอยู่ในเกณฑ์ดีมาก คือ 87.77%

สำหรับระดับพัฒนาการ ระหว่างเรียน และหลังเรียนของผู้เรียนคนที่ 2 มีลำดับคะแนนทักษะต่างๆ 5 ด้าน ดังนี้ คะแนนสูงสุด คือ ด้านการพรมนิ้ว (77.75%) รองลงมาคือ การตีนิ้ว (72.22%) การเป่าโหย-หวน (72.22%) การระบายลม(66.66%) และอันดับสุดท้าย คือ การเป่าครั้นลม (61.11%) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีโดยมีภาพรวมด้านพัฒนาการในการเรียนมีระดับพัฒนาการอยู่ในเกณฑ์ดี คือ 70%

ส่วนที่ 2 สรุป การแสดงผลงานเพลงเดี่ยวลมพัดชายเขา สองชั้น

ที่	ผู้เรียน	ทักษะ				รวม 20 คะแนน
		บุคลิกภาพ	ความแม่นยำ ทำนอง-จังหวะ	คุณภาพเสียง และรสมือ	การควบคุมแนว การบรรเลง	
		5 คะแนน	5 คะแนน	5 คะแนน	5 คะแนน	
1	ผู้เรียนคนที่ 1	5	3.5	4	3.5	16
2	ผู้เรียนคนที่ 2	4	3	3.5	3.5	14

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 17-20 = ดีมาก / ระดับ 13-16 = ดี / ระดับ 10-12 = ปานกลาง / ระดับ
ต่ำกว่า 10 = ต้องปรับปรุง

จากตารางสรุปการแสดงผลงานเพลงเดี่ยวลมพัดชายเขา สองชั้น ปรากฏว่า
ผู้เรียนคนที่ 1 มีระดับคะแนน 16 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับดี สำหรับ
ผู้เรียนคนที่ 2 มีระดับคะแนน 14 คะแนน มีคุณภาพอยู่ในระดับดี เช่นกัน

ส่วนที่ 3 ผลประเมินด้านความเพียร

๑) จากแบบวัดเจตคติ พบว่า ผู้เรียน พบว่า มีผลคะแนนทางเจตคติเป็น
บวก หมายถึง เป็นผู้ที่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของความเพียร

๒) พฤติกรรมการแสดงออกทางคุณธรรม

๒.๑) *เชิงปริมาณ* จากสมุดบันทึกการฝึกซ้อมนอกตารางเรียนด้วย
ตนเอง

ที่	ผู้เรียน	ชั่วโมง/สัปดาห์	ระดับ	ผลประเมิน
1	ผู้เรียนคนที่ 1	4	3	ปานกลาง
2	ผู้เรียนคนที่ 2	3	2	น้อย

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 5	หมายถึง	ตั้งแต่ 8	ชั่วโมงต่อสัปดาห์	= ดีมาก
ระดับ 4	หมายถึง	6-7	ชั่วโมงต่อสัปดาห์	= ดี
ระดับ 3	หมายถึง	4-5	ชั่วโมงต่อสัปดาห์	= ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	2-3	ชั่วโมงต่อสัปดาห์	= น้อย
ระดับ 1	หมายถึง	น้อยกว่า 2	ชั่วโมงต่อสัปดาห์	= น้อยที่สุด

จากตารางสรุปจำนวนชั่วโมงการฝึกซ้อมนอกตารางเรียน ปรากฏว่า **ผู้เรียนคนที่ 1** มีชั่วโมงฝึกซ้อมเฉลี่ยต่อสัปดาห์เท่ากับ 4 ชั่วโมง อยู่ในระดับ 3 ผลประเมินการฝึกซ้อมด้วยตนเองเชิงปริมาณอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วน**ผู้เรียนคนที่ 2** มีชั่วโมงฝึกซ้อมเฉลี่ยต่อสัปดาห์เท่ากับ 3 ชั่วโมง อยู่ในระดับ 2 ผลประเมินการฝึกซ้อมด้วยตนเองเชิงปริมาณอยู่ในระดับน้อย

๒.๒) **เชิงคุณภาพ** ได้แก่ ความสมบูรณ์ของการแสดงผลงาน ปลายภาค

ตารางที่ 2 สรุป การแสดงผลงาน เพลง เดี่ยวลมพัดชายเขา สองชั้น

ที่	ผู้เรียน	ทักษะ				รวม 20 คะแนน
		บุคลิกภาพ	ความแม่นยำ ทำนอง-จังหวะ	คุณภาพเสียง และรสมือ	การควบคุมแนว การบรรเลง	
		5 คะแนน	5 คะแนน	5 คะแนน	5 คะแนน	
1	ผู้เรียนคนที่ 1	5	3.5	4	3.5	16
2	ผู้เรียนคนที่ 2	4	3	3.5	3.5	14

เกณฑ์การประเมิน

- ระดับ 17-20 = ดีมาก
- ระดับ 13-16 = ดี
- ระดับ 10-12 = ปานกลาง
- ระดับต่ำกว่า 10 = ต้องปรับปรุง

จากตารางสรุปการแสดงผลงาน เพลงเดี่ยวลมพัดชายเขา สองชั้น ปรากฏว่า **ผู้เรียนคนที่ 1** มีระดับคะแนน 16 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับดี สำหรับ **ผู้เรียนคนที่ 2** มีระดับคะแนน 14 คะแนน มีคุณภาพอยู่ในระดับดี เช่นกัน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากข้อสรุปผลการวิจัยการศึกษผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies' Instruction Model For Psychomotor Domain) และสอดแทรกคุณธรรมด้านความเพียรในรายวิชา 864 382 ทักษะดนตรีไทย 2 มีข้อค้นพบที่จะได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1) **หลักสำคัญของการสอนปฏิบัติ** การสอนรายวิชาปฏิบัติสิ่งสำคัญที่สุด คือ ตัวอย่างที่ดี หรือการสาธิตการฝึกปฏิบัติเป็นลำดับขั้นตอนและการใช้เวลาที่เหมาะสมกับผู้เรียน การสาธิต คือสิ่งสำคัญที่ผู้สอนต้องปฏิบัติให้ผู้เรียนเห็นเชิงประจักษ์ให้ผู้เรียนได้สังเกตเพื่อลอกเลียนแบบ หรือเรียกว่า **“การลอกลายครู”** การลอกลายนี้ผู้เรียนต้องใช้การสังเกตทั้งการดูและการฟังเพื่อจดจำวิธีการบรรเลงรวมถึงจดจำรายละเอียดของเสียงต่างๆ สำหรับงานวิจัยเล่มนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของคีวีส์และพบว่า เป็นแนวทางการสอนรูปแบบหนึ่งที่สามารถ นำมาปรับใช้กับการสอนปฏิบัติดนตรีไทยได้โดยการนำแนวความคิดเรื่องการฝึกทักษะย่อยให้ชำนาญแล้วเชื่อมโยงทักษะย่อยทั้งหมดให้สมบูรณ์ ในงานวิจัยเล่มนี้ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดดังกล่าวมาใช้ในการสอนเรื่องพื้นฐานการเป่าเพลงเดี่ยว โดยนำเพลงอัตราสองชั้นมาประดิษฐ์ทำนองให้มีลักษณะ เป็นเพลงเดี่ยว คือ มีทำนองโอต- พัน เพื่อเป็นพื้นฐานในการเป่าเพลงเดี่ยวในระดับสูงต่อไป ผู้เรียนจำเป็นจะต้องหมั่นฝึกฝนขยันอดทนต่อการฝึกซ้อมและหมั่นฝึกฝนทักษะย่อยต่างๆ ให้ถูกต้องตามหลักวิธีการ

การเรียนการสอนทักษะทางดนตรีไทยผู้เรียนอาจใช้ระยะเวลาเพื่อให้เกิดความชำนาญ ทางทักษะใดทักษะหนึ่งไม่เท่ากัน ฉะนั้นหากผู้สอนนำทักษะการบรรเลงขึ้นสูงต่างๆ แยกเป็นทักษะย่อยๆ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกฝนตามลำดับขั้นความง่าย-ยาก ก็จะทำให้ผู้เรียนรู้จักฟังและพิจารณาเสียงดนตรีมากขึ้นทำให้สามารถเข้าใจและมองเห็นรายละเอียดได้มากขึ้น ผลจากงานวิจัยทำให้ผู้วิจัยพบหลักสำคัญของการสอนปฏิบัติดนตรีไทย คือ **ตัวอย่างต้องดี ทำให้มีขั้นตอน สอนให้รู้จักคิด จดจ่อจิตในความเพียร**

2) **การสอดแทรกความเพียรในการเล่นดนตรี** โดยปกติคุณธรรมด้านความเพียรกับการ เล่นดนตรีเป็นของคู่กัน นักดนตรีที่มีฝีมือเป็นมืออาชีพทุกคนล้วนต้องผ่านการฝึกฝนอย่างหนัก และต่อเนื่องเพื่อพัฒนาฝีมือตนเองและรักษาคุณภาพของตนเองไว้ตลอดเวลา แต่ในปัจจุบันบริบทต่างๆ มีผลทำให้ผู้เรียนดนตรีไทยคนหนึ่งๆ ขาดความมุ่งมั่นและทุ่มเทต่อการเรียนและการฝึกฝนตนเอง บางครั้ง

อาจมีเป้าหมายเพียงแค่ เล่นได้ เล่นเป็น เท่านั้น ไม่สามารถพัฒนาตนเองอยู่ในระดับ เล่นเก่งและเล่นดีได้ ผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและมีบทบาทสำคัญต่อผู้เรียน คือ ผู้ที่สามารถ ช่วยพัฒนาผู้เรียนได้ดีที่สุด

ผลสะท้อนความคิดเห็นจากผู้สอน

ผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถมีโอกาสที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนเก่งได้ คือ ผู้สอน ต้องมีความสามารถทางทักษะดนตรี มีการจัดการที่ดี เข้าใจธรรมชาติ และความแตกต่างของผู้เรียน จึงจะสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญต้องมีการสอดแทรกคุณธรรมที่ดี ของนักดนตรีให้กับผู้เรียนไปพร้อมกับ การเรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นทั้งคนเก่งและคนดี สำหรับ การสอดแทรกความเพียรในการเล่นดนตรีให้กับผู้เรียนนั้นสามารถทำได้หลายวิธี เช่น 1) ทำให้เห็น เช่น ครูจะต้องหมั่นฝึกซ้อมตนเองเมื่อมีเวลา 2) ให้กำลังใจ คือ ชื่นชมหรือนำผู้เรียนให้เห็นศักยภาพของตนเอง และ 3) วางกรอบเป้าหมาย คือ สร้างเงื่อนไข มอบหมายหน้าที่หรือตั้งกฎเกณฑ์ในการเรียน

แนวทางทั้ง 3 ข้อดังกล่าวนี้ได้นำมาปรับใช้ในงานวิจัยเล่มนี้และที่สำคัญในการวางกรอบเป้าหมายให้ผู้เรียนเกี่ยวกับความเพียรได้ผลที่ปรากฏ พบว่า เป็นสิ่งที่น่าพอใจระดับดีมากเพราะผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะตนเองได้จริงและสิ่งที่พบเกี่ยวกับพัฒนาการทางทักษะด้านการเป่าขลุ่ยของผู้เรียนในงานวิจัยนี้ คือ 1) การกำหนดตารางฝึกซ้อม สามารถควบคุมวินัยของผู้เรียนได้แต่ต้องอย่างต่อเนื่อง 2) หากต้องการให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะตนเองอย่างต่อเนื่องและเกิดความเพียรด้วยตนเอง ต้องอาศัยปัจจัยดังนี้ คือ ควรมีโอกาสแสดงผลงาน เช่น คอนเสิร์ต หรือประกวดดนตรีและการต่อเพลงประเภทเพลงเดี่ยวที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นลำดับจากง่ายไปหายากจะทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะตนเองได้อย่างรวดเร็ว

บรรณานุกรม

- กิ่งฟ้า สีนรุณษ์. 2547. “หลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ”. คู่มืออาจารย์ การพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. สำนักนวัตกรรมการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยขอนแก่น : หจก. โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- เกณฑ์มาตรฐานไทย. 2545. สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา สำนักปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- คณะศิลปกรรมศาสตร์. 2552. คู่มือนักศึกษาปีการศึกษา 2552. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เจริญ กาญจนประดิษฐ์. 2552. ขลุ่ยเพียงออ : ทฤษฎีและหลักการปฏิบัติ, เอกสารประกอบการสอนสาขาวิชาดนตรีไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- . 2553. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบทางตรง (Direct Instruction Model) และสอดแทรกคุณธรรมด้านอิทธิบาท 4 ในรายวิชา 864381 ทักษะดนตรีไทย 1. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไพเราะ ทิพย์ทัศน์. 2547 . “การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนการสอน” คู่มืออาจารย์ การพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. สำนักนวัตกรรมการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น : หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2525. พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- รังสี เกษมสุข. 2535. โลกทรรศน์ขลุ่ยไทย. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทีศนา แคมณี. 2551. รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศักดิ์ดา ไชกิจบุญโญ. 2547. “การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ”.
คู่มืออาจารย์ การพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สำนักนวัตกรรมการเรียนการสอน : หจก.โรงพิมพ์
คลังนานาวิทยา.

เว็บไซต์

<http://www.mfa.go.th>. (20 กรกฎาคม 2553.)